

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Discursus Prædicabiles, Sive Viridarium Sacrarum Concionum

Paoletti, Agostino

Coloniae, 1677

Pars Prima. Confide fili, remittuntur tibi peccata tua.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55660](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55660)

Talia sunt nocumenta, quae mali iustis referunt; venti turbant mare, sed in das uique ad coelum extollunt. Nudus agricola, grana ex paleis excutit, dum baculo indicat illas percutit. Ferrum quae in vis informis, & obdusum rubigine, a malleo politur, & formam recipit, Dani illius formam. Aurum in fornace ab igne mundatur. Quo magis credebant aquae diluuii, eo altius arca Noe exaltabatur. Themitocles sapienter est fallus,

persecutionibus suorum concivium vitam servatam, Periculis ni perissem. Nam vera doctrina Didaci Beza: Sic universi per se ipsos iustis iustis cumulationem parvam gloriam; Naquam enim non augetur gloria ex eo quod caro iustis afflictionem. Calumnia: res ergo confunduntur, ut contingit Pharisaeis, quorum nemo augetur, quiquam ex illa die eum amplius interrogat. Et ite in pace.

DOMINICA XVIII. POST PENTECOSTEN.

Confide fili remittuntur tibi peccata tua.

ARGUMENTUM.

Ostenditur eum, qui vult curare animam ab infirmitate peccati, debere tollere radicem occasionis.

Non sufficit quod doctus & peritus medicus solum bene curet corpus infirmum, & morbum pellat, sed debet applicare media efficacissima, ut causam tollat, ne infirmitas redeat; *Causa morbum fovens omnino dirimi debet, ut morbus ipse solvatur.* Dicebat ille expertus medicus corporum humanorum, nam velut doctus Philosophus cognoscebat, quod remota causa removeatur effectus; huc videret mihi alludere voluisse Eusebius Emisenus, dum non scio an loquatur de medio spiritali, vel corporali. *Dixit bonus medicus ad morbi venam, Et radicem spectat, postquam amputaverit haec, caetera ad facilius ducit.* Quid prodest hortulano plantam cultio abscindere, si radices ex terra non evellat? nova gemina producet, quae cum foliis prodeuntibus, quasi tot linguis dicere videntur, improvidus & imprudens fuisti, dum radice intacta plantam excidisti. En dum unam abscidisti, decem vel viginti in tuum damnum pullulant, idcirco dixit S. Nilo: *Quocirca nobis faciendum est, ut malorum radices evellamus, haec enim manente, rami quoque pullulabunt.*

Galenus.

Euseb. Emis.

Lib. 8.

fertio contitionis, infelicem illam plantam abscidit, si similiter radices occasionum non extirpet; Tunc enim verba sunt Cardinalis Tolletino malo perfecte subvertitur, quando occasio peccati amputatur. Sauctum consilium & salutare monitur in hodierno Evangelio a nostro Salvatore traditum: Paralyticum corporalis infirmitatis prime animam a peccatis curavit, haec enim causa indispositionis corporalis erat, ut docet Strabo Fulgentis, *Eccc modus curandi, prius dimittet causam morbi, nemo velle peccata, postea vero corpus sanat & ut occasionem habeamus proficiendi, haec doctrina evangelicam allomemus, ocmpe volentem curare animam ab infirmitate peccati, debere simul radicem occasionis tollere.* Sic monet Gloriosa Matris, *Oportet ut deponas vitam, Et peccata praeterita, Et peccati occasiones caveas.* Hanc materiam huiusmodi tractabimus, inretim spondo, quod quo magis mihi fueris silentio, eo minus molestum prolixitate me vobis futurum, & cedamur.

PARS PRIMA.

Confide fili, remittuntur tibi peccata tua.

UT effectus aliquis impediat, necesse est impedire causam, ut enim docet Cassianus

Similimodo subjungo, idem peccatori contingit, qui remedii efficacissimis sacramentorum tollit infirmitatem peccati ab anima, vel

Collata causa, cessat effectus. Et Hippocrates lo-
 quens de infirmitate corporali dicit: Siquis hu-
 manis peccatis teneatur in infirmo, cum non esse
 perfecte curatum, sed brevi relaxatum: Quia re-
 laxatur in morbis post iudicacionem, recidit sa-
 cere conuenerunt. Inflammationes vulnerum a
 languine oriuntur, in quo silit calor corporis hu-
 mani, hinc Hippocrates: In vulneribus sapie sunt
 Albugines et flammationes. Hoc confirmat ille do-
 ctus ad cuius praesentiam infirmitates fugiebant,
 dum in confusis scribit: Satis clare constat in-
 flammationem qua laborat patiens de sanguine cali-
 diori quoniam ducit, et effectum non frigidum, sed
 calidum. Hic est vetus modus inflammationes
 vulnerum sopendi, temperate calorem sangui-
 nis, qui ad partes lasas humores peccantes tran-
 smittit, sicut contra hydrops secundum eum a
 peccato frigido, vel a sanguine, qui est eiusdem
 qualitatis provenit. Aliquando vera scientia est as-
 sumendum, hydropem fieri ab hepate nimis refrigerata,
 vel a sanguine refrigerato in hepate: Quod cum-
 que vultis in modum applicare, nil efficit, nisi fr-
 gorem generat, a quo hydrops oritur, Hypocra-
 tes in morbis, ac causis pendens primo causa
 progredientium est, deinde ipsi morbo incumbendum.
 Hinc David affectus inordinatos sensuali-
 tatis et metus irascibilis prodire a calore sangui-
 nis dicit, quoties Dominum sollicitabat, ut ma-
 iora excederet, aqua gratiae bullientem sangui-
 nem extinguere dignaretur. Libera me de sangui-
 ne tuo Deus meus. Scio nonnullos alios id intelli-
 gere de sanguine Ulix innoceat a Joab fuso, ob
 commisionem Davidis.
 Hinc medicus caelestis non solum hydropy-
 sis corporalem curavit, sed & peccata, eius causas
 ab anima sustulit, est observatio Lindoip. Carth.
 Quibus hinc quod Dominus curando paralyti-
 cum in cepit a morbo spirituali qui erat causa et ra-
 dia morbi corporalis. Primo remittit peccata eius,
 quae fuerunt causa mali, et ad modum boni medici,
 qui primo remouet causam morbi, et tunc postmo-
 dum intendit curationem. Infirmitas autem hoc fuit
 infirmitas paralytica propter peccata sua. Et ideo Do-
 minus prius remouet causam, qua cessante cesset ef-
 fectus, et tunc dicitur ob illam causam.
 De Heroe quodam refert Plutarchus, quod
 uxorem Darii velut venustissima apud ipsum
 celebraret, nunquam tanquam sub conspe-
 ctum eam admittere voluit, timeans, ne forsitan
 eius forma esset magis, qui ferrum suae confian-
 tiae ardebat: hinc omnem occasionem eam vi-
 deam collere voluit: Nec Alexander venit in con-

spetum uxoris Darii, cum praeclarior esse decen-
 tissima specie, sed huius matrem conueniens amum,
 puellam videre non sustinuit.
 Actionem nec inotiam ab hac diffimilem
 eiecit Cyrus, apud hunc cum ab Araspo lauda-
 retur forma, quae in metropoli vultus Panteaz
 uxoris Abiadate Sutorum regis refidebat, eam
 videre noluit, ne mens aliqua cogitatione sensua-
 li contaminaretur; & eam nolens videre omnem
 occasionem periculi sustulit: At Cyrus nolens Plutarch.
 aspicere Panteam, verum cum Araspus diceret, ibi. li. A.
 mulieris formam dignam esse quam contemplantur;
 ob hoc igitur inquit magis abstinendum est ab
 ea. Similiter Trojanum prudentem laucille tale
 edictum, his verbis refert Ambrosius Coriolanus:
 Sane igitur et prudenter Troja instituerunt senten-
 tiam, edicti praecato, ut a facie fugerent Helena, cum
 publica adiret spectacula, ne scilicet sua ille pul-
 chritudine ad libidinem concitarentur, quod si pro
 civili honestate seruauda, infidelis ille populus tan-
 tum adhibuit cautela, ut iuniores mouerentur Hele-
 nae figura aspectum fugere, quanto magis nos, qui
 Christicola sumus.
 Caelius Rhodiginus de Cotii Rege Thraciae
 ad iram inclinatissimo, & severo in castigandis
 iis, qui in officio peragendo eratum quoddam
 commiserant, hoc quod sequitur narrat, Vasa
 quaedam terrea, sed miro artificio elaborata &
 subtilibus incisuris fabricata, quadam vice ei ob-
 lata fuere, pond ut ostenderet, illa sibi accepta
 fuisse, donantem ingenti auro donavit, verum
 paulo post non sine stupore altantium vasa dif-
 fregit, & ne hoc levitari attribueretur, dixit:
 Vos bilem mihi dominari scitis & a me rigide
 animadveriti in eos, qui officiu male admouissent.
 Haec vasa mihi chara sunt, & ideo succentem
 levi negotio ei, qui illa frangeret, & cum iram ne-
 queam cohibere, severissime eum puniret, ut hac
 ergo occasionem tolletem, vasa frangeret volui.
 Democritum nonnulli quamvis id non probet
 Plutarchus) oculos sibi eruisse asserunt, ne ab aliis
 aliunde distrahatur sed speculationibus philo-
 sophicis tantum occuparetur.
 Sed historis profanis omissis ad sacram
 Scripturam eamus: Lis inter pastores Loth &
 Abraham exorta erat, hinc pastores Dominos ad-
 euntes causam litis exposuerunt. Facta est rixa inter
 pastores gregum Abraham et Loth. Loth & Abia-
 ham conuenerunt, & litem sopierunt. Ne quis di-
 cebat Abraham si iurgium inter me et te, et inter
 pastores meos, et pastores tuos. Nescio an Abraham
 laude, velut persona publica, an veto ritupe-

110

8
 Amb. Co-
 res, edicti praecato, ut a facie fugerent Helena, cum
 publica adiret spectacula, ne scilicet sua ille pul-
 chritudine ad libidinem concitarentur, quod si pro
 civili honestate seruauda, infidelis ille populus tan-
 tum adhibuit cautela, ut iuniores mouerentur Hele-
 nae figura aspectum fugere, quanto magis nos, qui
 Christicola sumus.
 Cael. Rhod.
 lib. 13. c.
 20. apud
 Laban. 1.
 2. verb. ac-
 cas. prop. 1.
 Gen. 13.

rio tanquam meticulosus, cui non sit animus
 Loth in faciem loqui, & factis occurrere dum ne-
 cesse est, dignus sit; quid Abrahamo intererat esse
 discordem cum suo consanguineo Loth: teste
 Abulense bonus Abraham ex illis rixis pejora e-
 ventura prae videbat, dicere etiam voluit, ne ignem
 majorem accendamus, hunc ignem rixarum, qui
 illorum est causa, sopiamus. Ne quis loquitur
 inter me & te. Audite Abulensem. Hoc ponitur ad
 denotandam prudentiam Abrahæ. Et virtutem:
 pertinet nempe ad vitam justam & prudentem, ut
 visâ occasione mali statim provident, & non dissi-
 mulet, quia in exordio potest praevideri contra mala,
 ne fiant, in progressu autem eorum, non potest prae-
 videri. Ideo sicut Abraham, cum esset vir sanctus ac
 que prudens cognito quod pastores jurati essent. Et
 subito, quod ex hoc sequi posset, statim locus est ad
 Loth, ut tolleretur occasio futurorum malorum. Si
 principia discordiarum sopirentur, tot mala quo-
 tidie non fierent, non tot occiderentur familiae,
 & domus tot non perderentur.

Test. ibid.

Gen. 19.

7. Loquens Scriptura sacra de Josepho à fra-
 tribus invidis vendito, & à viatoribus in Ægypto
 ducto, sic ait, *Accidit autem quadam die, ut intraret Joseph domum.* Hanc esse domum
 quam incolerat assidue, cuique à Putipharo prae-
 factus fuit non dubito, si ergo quotidie exibat, &
 intrabat, cur dicitur, *Accidit autem quadam die ut
 intraret Joseph domum?* An fuit extraneus, qui
 nunquam in illa fuit: quidam modernus in illa
 domo duo fuisse cubicula, unum Domini, alter-
 rum Dominae opinatur: se à Domina oleculo lac-
 tivo notari, eamque sapienter verbis & gestibus af-
 fectus illos demonstrasse, quæ tantam Dominam
 dedecent, sciebat, ut ergo occasionem evitaret ali-
 cujus infortunii & finistri casus, S. Joseph omni-
 no cavebat, ne vel pedem illi cubiculo inferret.
 Hinc dicit facit textus. *Accidit quadam die, &c.*
 Demonstrare voluit, Josephum, ut occasio nem
 alicujus lapsus fugeret, summo conata cubicu-
 lum illius impudice vitasse. Sic observat Olea-
 ster, *Vitabat enim in quantum poterat esse in loco, in
 quo illa erat, ut illi auferret occasionem peccandi.*
 O quot essent continentiores, & minus offende-
 rent Deum, si Josephum imitatores cavere illas
 domos, in quibus sunt objecta, quæ Dæmon u-
 surpat, ut illos trahat in peccatum aliquod, quæ
 ita graviter Deum offendunt? hinc Ovidius:

Oleasti it.

Ovid. de remed. amoris.

Et loca sepe nocent, fugio loca conscia vestri.
 8. Cardinalis Vitalis alia ponderatione idem
 factum trutinans, miratur pallium illi impudi-

ca reliquisse; *Qui relicto in manu eius pallio, &c.*
 An non fuisset melius, si illud servasset in domo,
 quia non habuisset anam, nec testimonium em-
 fallo deingrandi. Taitatus modestia, & re-
 verentia, qua observabat Dominam, id accidit.
 Quia Dominam suam erat, noluit in eam manus impu-
 re ne agendo involveret ad extorquendum etiam
 dem de manu eius. Et in hoc fuit urbanitas, &
 devotus servus Joseph, quia dato quod domi-
 na sua impudica, & turpiter existeret, nunquam
 tamen erga eam irreverenter se gessit, quicquid
 dure responderet, aut dure agerent.

10. Rex, & Propheta David contraindo Domi-
 num id sibi praestari petuit: *Viam iniquitatis a pal-
 lio meo, cur potius abloquitur non rogat, ut*

12. Deus Jeremiam in Prophetam instruen-
 ens hæc dixit: *Eccc dedi verba mea in ore tuo.*
*Eccc constitui te hodie super gentes, & super reges domus
 ut evellas, & destruas, & disperdas, & destruas, & destruas.*
 supremus Monarcha dicere voluisset, & Jeremias
 ma! ut sis facundus, verba mea non sustulisti, sed
 non solum volo, ut verba destruas, & disperdas,
 sed fundamenta evertas ne possint crescere, &
 germinare, & hac instructio: & si ceteris
 Origeni, Deus nollet docere voluit, non suffice-
 re, ut destruas, & dissipas peccata animo-
 rum nostrorum, sed & radices, & casum inextin-
 gendum esse: *Sic dicatur aliqui, & eradicationem
 non dispergitur, adhuc permanset, quod excludit, & non
 Si subvertitur domus, & lapides in ruinam sunt inter-
 dissipata est domus, non tamen per ista, & per ista
 tur benignitate Dei, ut eradicationem & disperdat
 tota disperdat.*

ipsum iniquitatem ab ipso amoveat: valde prudenter loquitur: via que ducit ad iniquitatem est cetera: dicere ergo volebat: O mi creator, amove a me occasionem, & securus a peccato: cetera, sed per hanc viam ambulem, difficile erit non venire ad terminum ad quem, qui est consummatio peccati. David ad omni occasione in peccatum tendente petit a Deo liberari: tanquam ab eo, quod ad rem desiderabilem carnem ducit. Plus dixit sanctus Bernardus: in miraculum est inter peccatores: castus, non cadere, quam mortuos suscitare.

11. Inter alios iustiones, quas Salvator pro salute anime nostrae debet, hac una fuit: Ego dico vobis, quia omnis qui videtur mulierem ad concupiscendam eam, sicut macchatus est, eam in corde suo. Si adeo Christo displicet hoc peccatum, cur simpliciter non prohibet a sum voluntatis, quo voluntas abjecta peccaminosa sed solum interdicit visum? Qui videtur mulierem? quid fecerant oculi ipsius visus interdicitur, omnis venustas motus esset, nisi conspiceretur ab oculis: potius ergo dicitur debet: qui concupiscit mulierem ad macchandam. Sanctus Joannes Chrysostomus ait: Christum vultu esse praevenit actum voluntatis quo concupiscimus ad macchandam, & idcirco prohibuit occasionem scilicet visum: a quo dependet inordinata cupido dum voluntas concupiscit prae se. Qui enim studet, sunt verba sancti Gregorii: facies inspicere, ipse praecepit fornicem ipse ipsius passionis accendit, & captivam faciens memorem ad necem quoque celeriter adducit. Propterea non dicit, qui concupiscit ad adulterandum, sed qui videtur ad concupiscendum.

12. Hoc fecerat his verbis: Si oculus tuus dicitur scandalizari te, erue eum; & projice abis te, multo commodius videtur. Cur magister pietatis fecerat mandatum adeo rigidum, non sciat, & sane non esset irregularis, qui oculum erueret? sine dubio ait Toletus: Quamvis ad irregularitatem contrahendam pariter fecerunt iura mutilationem homicidii qui enim occidit aut mutilat, sive licite fecerit, sive illicitè irregularis est. Scio per hunc oculum a sancto Patre Augustino amicum charissimum intelligi. Per oculum intelligimus dilectissimum amicum: solum enim ab eis qui vehementer cupimus exprimeret dilectionem suam. Ita dicit, dilige me ut oculum meum. Dionysius Carthus adliertam sic intelligit hunc locum. Oculus dexter intelligi potest, ipse locus corporalis, non quoad substantiam, sed usum: ac si diceret: si visus foret tibi occasio peccandi, reprime oculos, refrena vi-

sum, & omnem auferes occasionem a qua aliquis affectus inhonestus oriri posset; audite Dionysium Carthusianum: Si er o isto scandalizari te, id est occasione peccandi ingerit, & ad concupiscendum induit, erue eum, non essentialiter, sed quantum ad usum, id est, reprime eum, ne intueatur illicita. Et Glossa id confirmat: Quia non solum peccata vitanda sunt, sed & occasiones tollende peccatorum postquam abicit vitare macchia peccatorum non solum in opere, sed etiam in corde, consequenter docet occasiones peccatorum abscindere, dicens: si oculus tuus dexter scandalizari te.

13. Hujus sancti praecepti quendam religiosum exactissimum fuisse observatorem narrat Thomas Tragus: cum esset caecus, oculorum usum sibi a Deo reddi postulavit, gratiam obtinuit, sed dum mentem ejus fobiet, oculos posse esse ipsi occasionem scandali, eis de novo privati perit, quod & factum: Vbi postea videndi periculum experitus esset, saluti magis anime quam corporis, & interno magis lumine quam externo proficiens, ab eodem pristina caecitate remedium petiit. & impetravit. Voluntas secure dormire, si non excitaretur ab oculis: concupiscentia non ingrederetur cor, si oculi non aperiret ostium: nam verum est adagium, quod oculus non videt, cor non desiderat: invidius sunt favilla, quae ignem nostrorum sensuum accendunt.

14. Sed quid specialiter loquimur de oculis, voluit videamus quanta cautela debeant custodiri; ne nobis sint occasio offendendi Deum. Spolia opulentiissima quae post mortem Holofernis in tentonibus reperta, militibus Bethuliae celeriter, generose Judith velut trophaum ejus victoriae a Duce generali Assyriorum repositata debuerunt, & in signum gratitudinis praesentata fuere: Universa quae Holofernis pecuniaria fuisse probata sunt, dederunt Judith in auro, & argento, & vestibus, & gemmis & omni suppellectili. Er erant illi omnia a populo. Sed sapiens femina nihil admisit: Porro Judith universa vasa bellica Holofernis, quae dedit illi populus, & conopaeum, quod ipsa susculerat de cubili ipsius, obtulit in anaethema oblationis. Sed cur? haec munera in signum amoris, & demonstrationem obligationis a patria tibi oblata recusata: est inurbanitas, hoc non admittente, quod a gratiosa donationis manu venit. Tibi & nulli alteri haec spolia velut trophaa tuarum gloriarum, & testes tui incomparabilis virtutis debentur, & Chylostomus hunc fuisse actum prudenter, &

Glossa in Caten. D. Thom. fol. 211.

Trugil. in thesaur. Conc. in festo S. Andree.

Judith. 5.

Falsitas Dominicalis.

non incivilitatis, responder: *Reliquit omnia vestimenta ne succumberet. Quid ne succumberet? Illa femina bellicosa, quae instat invictae Amazoniae Holofernis crudelitates non timuit, metacet spolia? si tunc se exhibuit intrepidam, instat solidae quercus, an post mortem ipsius se monstrabit timidam instat fragilissimae arundinis? ah, haec vidua sancta significare voluit, quis scit, an non ad conspectum horum spoliatorum mentem invaderet quaedam vana gloria, dum heroica gesta a me partata confidero; possent mihi esse occasio incutendi in sublimem aliquam aeternitatem de me ipsa, dum memoriae meae quanta gesserim, cum quanto valore, & iudicio, obijceretur. Haec spolia possent esse vela, quae autem mearum ambitionum rurgida in mare divinae irae me submergerent; apage ergo, abeat ex oculis meis, nolo ea videre, vel retinere, obtulit in anathema oblivioni, & reliquit omnia vestimenta ne succumberet.*

11. Quam prudens fuit Iudith, tam providus fuit Mardocheus in vitanda occasione. In palatio regis Assueri, nemo magis, quam Aman proferebatur, ad libitum imperabat, & quia a Domino dominum totius regni illi consignatum erat, quislibet eum reverebatur, & quasi idolum adorabat; iis qui ei reverentiam exhibebant, magnos favores praestabat. solus Mardocheus inter omnes aulicos nec depositione pilei eum salutare, multo minus respicere decrevit; imo dum eum obviam habuit, regem vertit, ne illum aspiceret. Res, quae omnibus aulicis stuporem ingessit, & ipsum Aman adeo afflixit, & mortificavit, ut saepius id deploraret, dicens: *Cum haec omnia habeam, nil me habere puto.* Veni huc o Mardochee, dic quae vis, quoniam spiritus tuum caput invasere: an nescis Aman esse secundum a Rege? cave ergo ne adeo sis insolens, poteris ex hoc forsitan reportare aliquam vindictam fatalem; faciat quidquid velit, si ille est Dominus meae vitae, ego sum Dominus mei liberi arbitrii, nec unquam fiet, ut illi reverentiam exhibeam, imo potius amifero vitam quam hoc fecero.

16. N. Netaxetis Mardocheum tanquam hominem fatuum, & inurbatum. Abbas Ioachim dicit Aman esse natione Macedonem: *Aman natione Macedo.* Hinc teste Dionysio Carthulano, idolum aureum, cui reverentiam exhibebat ante pectus gestabat. id enim Medis familiare erat. Quis scit, dicebat Mardocheus, an reverentiam exhibendo Amiano non videat ado-

rate idolum, quod ante pectus gestat, & licet illud non faciam actu interno, ad minus exterius illud revereri videbor, Absit, ut talem committam errorem. Et ut omnes huiusmodi evadant, dum ei obvius ero, aut famulo me cura non videre, vel regem ei videram. *Libenter*, inquit Dionysius Carthulianus, *pro salute Israel vestigia pedum eius despicere essent, sed timui ne honorem Dei mei transferrem ad idolum, & ne quomquam ad idem excepto Deo meo.*

17. In convivio, quod ad honorem natalis Herodis institutum fuit, hic impius, & facilius Rex injulio decreto praefectorem Domini decollari iussit: *Missi Herodo stipulatores praecipit amputari caput Joannis in carcere.* Subito sententia Tyranni executioni data est. Carthulianus venerandum caput accepit, & in patria impudice & audaci saltatrici illud praefertur. Hic subintrat sanctus Pater Ambrosius, & solida facundia discurrens dicit: *Classis Propetiae lumina non tam mortis necessitate, quam horrore libidinis.* Super haec doctrinam magis Doctoris Ecclesiae quoddam doctissimum ingenium speculatur dicens: caput Joannis a corpore recisum oculos clausisset, ne quellam a qua discolo ferebatur, videret. Ne hoc factum putaret ex odio, vel vindicta, quia columba innocentiae felle vindicta carebat. An solam mercedem, ne ad visum illius profanae spectet cor communiaretur? nequaquam; nam quia harrimaco munitus, & ballamo virginitatis unctus erat. Magis erat Angelus, quam homo. Sed quid dico? an non erat metuit Joannes? an non ejus corpus erat cadaver? & quomodo potuit videre sine potentia visiva? quomodo ergo ait sanctus Ambrosius, quod oculos seravit. Non mortis necessitate, sed horrore libidinis? difficultatem hanc subtiliter movit P. Didac. Celad. *Impudenter timebat ejusmodi conspectum sancti Joannis Propetiae virginitatis decus, castitatis honoris, daver est. & cadaverentes claudis oculos, inabiles ad visionem, inepros ad loquendum, quod iam defunctus horret pericula, qui dum adhaere, veritas frustra timeret.*

Et respondet id ad nostram instructionem factam, ut ostenderet, quod esto finis facti sicut Joannes, nihilominus nos valde sollicitos esse debere in claudendis oculis ne iocundemur illa objecta, quae nos possunt inducere ad peccatum mortale. *Ille enim non sibi carere, sed nobis vitam dicit.*

Esai. 3.

Ioachim. Abbas. cap. 1.

præcibi. Claudii lumina, ut sic nobis exemplar ad cauteriam.

18. Non tantum oculi, sed & verba post-
fuit esse occasio nostræ ruinæ spiritualis. I-
deoque non minus ab aspectibus, quam à
verbis cavere debemus. Quid prodest bene cu-
stodire oculos, & non esse circumspectum in
verbis? & quia habemus doctrinam sancti Ioa-
nannis illam profiteri certus, quod exemplares a-
ctivitates à tam sancto præceptore recipere non de-
grediamini. Arguens Herodidem dixisse legi-
tur: Non licet tibi habere uxorem fratris tui.
Nec invenio, quod Herodidem eodem iure
permissam permissam sit. Cur ergo illum repræ-
hendit, & hujus criminis coarctat: an forsitan
hujus indignationem in eum timere, hoc non
credo, quia nimium zelabat honorem Dei, &
animæ illius salutem. Audite quid respondeat
Dicitur citatus: Non timeo esse reus mortis
propter asperum colloquium, sed forte reatum scimi-
tam colligam. Omne enim sciminatum colloquium
in peccatum Iohannis est. Voluit docere omnem oc-
casionem peccandi mortaliter, & Deum offen-
dendi esse fugendam.

19. Quam provida fuit Deipara, esto nul-
lum timeret periculum, vel damnum in occa-
sionibus vitandis? Elisabetham gravidam in-
venit, apud eam hæsit usque ad ortum Jo-
annis, sed illo nato statim domum rediit:
Mansit autem Maria cum illa quasi mensibus
tribus, & reversa est in domum suam. Cur ita ce-
derem acceleravit? an forsitan non fuit grata for-
talem aliquo fuit? quodnam quæ est nego-
tium eam redire fecit? nihil horum, subsistit.
Pellunt quidem multæ rationes adferri, sed
dicam eam quodam modo: Mansit quam-
diu potuit, & abiit quando debuit. Sed cur hoc?
consequenter, amici, & plures alii ob filium na-
tum. Zachariæ, & Elisabethæ congratulatum
illuc venturi erant, idcirco abiit, quia ubi est
concurtus populi, etiam est occasio peccati. Scio
Deiparam ob plenitudinem gratiæ ab his pe-
niculis securam fuisse. Discessit itaque, ut nos
fugere occasiones discretus allicientes nos ad
peccatum. Hanc opinionem approbat dictus
scriptor: MARIA Virginum omnium regina, &
pudicissimam, fugiebat multitudinem hominum qui ad
partum veniunt erant. Et Theodoretus idem
confirmat: Et reversa est in domum suam scilicet
revertitur multitudinem, quæ ad partum congre-
gat dicitur. Ex hoc dicimus, quod si nobis
postquam imaginari, affuturam aliquam occasio-

nem peccandi, si præsentem sumus nos debere abi-
re, si absentes illuc non cedere.

20. Ultimo volo, ut hanc politiam cele-
stem à Filio DEI discamus. Apud hunc fo-
mina a cœlata fuit, quod thori fidem violaverit.
Hæc mulier modo deprehensa fuit in adulterio,
Christus illam abolvit, dicens: Nemo te con-
demnavit mulier, nec ego, te condemnabo. Ma-
ximopere hæc de te miratur sanctus Pater Augu-
stinus. Domine quid facis? si peccavit juxta le-
gem, lapidetur, secus inferri poterit, te adver-
sari iustitiæ, & favore is, qui merito sunt castigandi.
Quid est Domine? faves ergo peccatis. Ne-
quaquam, ait meus sanctus Pater, observare quid
eveniret; omnes etiam ipsi accusatores se subdux-
erunt, & remansit solus IESVS, & mulier, &
quamvis Christus esset impeccabilis, ut ab illa
se expediret, necanquam eum ea solus hærendi
haberet, eandem liberam pronuntiavit. Ideo
dixit, vade, & jam amplius noli peccare. Per
hoc docere voluit, quam soletet cavende sint
occasionem peccandi. Hanc fuisse Christi in-
tentionem testatur Celada: Cum remansit solus
cum muliere, non eam moratur ut causam discer-
ret, & sententiam dicat, sed statim dimittit eam.
Non timeo Christi periculum sibi, sed nobis offerre
cautelam periculi.

21. Quomodo ergo sit secutus Christia-
nus, si occasiones vitæ non studeat? si infir-
mitates corporis originem ducant ab in dispo-
sitionibus animæ, quomodo illæ possint cura-
ri, si his non applicetur medela? laudetur ergo
prudencia Christi? qui curans paraliticum,
primo sustulit peccata: Remittuntur tibi
peccata tua, dein curavit paralyticum: Surge,
tolle lectulum tuum, & vade in domum tuam.
Hinc Doctor Angelicus: Quid est, quod iste
petebat sanitatem corporis, & Dominus dat sa-
nitatem animæ? ratio est, quia peccatum erat
causa aegritudinis. Vnde fecit Dominus sicut bo-
nus medicus, qui causam curat.

22. Cui chara est vita, non solum sibi ca-
vet à morte, sed & ab infirmitatibus, nec do-
lorem capitis sentire vellet. Si ergo velis eva-
dere mortem æternam, cur non tollis omnem
occasionem? Qui vitam diligit, non solum mor-
tem, sed morbos etiam studiose fugit, qui vitam ad
mortem manent. Sic Christophorus Burgensis.
Sed unde venit, quod homo occasiones malas
querat? an forte confidit in suis viribus? occasio
est velut ignis, homo sicut palea, vel ferum; Om-
nis caro sanum. Applica paleam igni, & videbis
quid

D. P. Aug.
Tract. 33.
n. cap. 8.

D. Ioh.

Didac. Ce-
lad com in
tuâ c. s.
v. 31. &
36. n. 107.

D. Thom.
in cap. 9.

D. Matth.

Christ.
Burg in
Matth.
c. 5. fol.

Handwritten notes in the right margin, including the word "licet" and other illegible characters.

474. col. 1. & 2. lit. A. & B. Iſai. c. 40.

Chryſoſt. in Pf. 50.

Idem ibid.

To. Hering. in tract. de Molend. q. 52 n. 8. Bald. in c. 1. col. 2. de elu.

quid ſequatur. Debemus conſiderare nos non eſſe lapideos, vel ferreos, ſed fragiles, & inclinatos ad malum. Sic Sanctus Chryſoſtomus. Num tu ſaxum es? num ferrum? homo es communis natura imbecillitati obnoxius, ignem cervinis nec ureris? Interrogate à Propheta Davide, quam nociva illi fuerit occaſio. Fuit eſca, quæ ſtatim in corde ejus accendit ignem concupiſcentiæ: Vidit mulierem lavantem, pulchritudine captus eſt, telam excepit, vulnere aſfectus eſt, Miſit duntaxat ad illam, venit illa. Et quid evenit? Flagitium perpetratum eſt, ſic ait Chryſoſtomus.

Abſolutus es à peccato, & manes in ejus occaſione? nihil profeciſti, es in periculo proxime relabendi. Si peccatum expellas, Dæmon perdit poſſeſſionem tuæ animæ, ſed niſi tollas occaſiones, illius dominium retines. Hinc lex: Remanentibus reliquis non dicuntur amiſſa jura, & quando non cogitas tunc ſe offert occaſio. Avis dum audit ſiſtilam, ſtatim ſe dimittit, & homo ſi repetit occaſionem, ſtatim cadit. Poſſem dicere, ut hiſtorias ſacras & profanas legeres, nam invenirentur innumera exempla. Appello ad ſolam experientiam, quam nemo noſtrum evaſit. Vos illam conſiderate, dum ego quieſco.

ALTERA PARS.

22. Mundus eſt plenus occaſionibus, non movemus pedem, quin ſeſe offerant, ſi oculos attollas, ſtatim ſe exhibent objecta ſenſualia. Si diſcurras cum amicis, lingua te allicit ad murmuraciones. Si videris nonnullos diſcurrere in ſecreto, aures te incitant ad curioſitatem, ut auſcultes quæ ad te non pertinent. Si tibi res aliterius committantur, voluntas tibi ſuggerit furtum, & manus vult partem ſuam. Si vadas ad Eccleſiam, vel domum venis, mille reperis impedimenta, quæ te impediunt à bono, & invitant ad tabernas ac ludos; Verbo; nunquam deſunt occaſiones inducentes ad ruinam, & illas invenis, eſto non quæras. Ita ad populum Antiochenum perorabat Chryſoſtomus. In bello ſumus, in mundo, in cirenſu noſtro impij ambulantes, Peccatores intendunt arcum, hic quidem aures ſequitur, ut jucundas detractiones audiamus: hic oculos excitat in laſciviam, ille vero linguam, ut fratribus inferat convitia, hic autem ventrem in ingluviem irritat ille vero manum in avaritiam, & rapinam, alius vere pedes movere in malitiam hortatur.

23. Obſtupereſceret N. ſi occaſiones audiretis, quæ Iſraelitis in Babilonica captivitate ſeſe offererunt, & quid egerint, ne offenderent Deum. Simul cum illis Hieroſolyma ruſſa ſunt, & in Babiloniam abduçti Levitæ, quiſtumenta muſicalia contulerunt, quibus ut ſunt in templo Salomonis dum hymni ad gloriam Dei cantarentur. Quadam die Babiloniſis in mentum venit, ut Levitæ ſacras litteras in templo Salomonis decantari ſolitas canerent: Hymnum cantate nobis ac canticum Sion. Excitantur ſe dicendo, id lege eorum eſſe veritatem, præ abſque periculo hymnos ſacros poſſent in terra gentilitium cantari, Quomodo cantabimus canticum Domini in terra aliena? Bellaminus nonnullos Interpretes ſe legere caſſicit: In terra aliena, id eſt in terra Dei alieni, atque ideo noluiſſe Iudeos canere honorem Dei veritatem falſi Dei Babiloniſis ergo hac petitione Levitæ præbuerunt occaſionem graviter peccandi, & abſolute inſtumenta voluerunt concitari, & ſequenti die, ſi id libenter, ſive illibenter facerent, illa tangi, & ut teſtatur quidam gravis ſcriptor, id id eorum fecerunt, ut ſacris hymnis illuderent ſed, in his periculis ſe expedirent, audite, quid Levitæ hoc re decreverint: Ut ambabiles redderentur ad palanda inſtumenta, deoribus pollices ſibi præmorderunt, Ita teſtatur Labara. Sic Anaxarchus à Nicocreonte Tyranno Cypri tormentis aggratus, ne occaſionem haberet ſecretum recitandi, linguam in fruſta diſcepiſit.

24. Ipſemet Deus appetit ſciens occaſiones ad malum pettrahere, audite quid non fecerit, ut illas extirparet. In monte Oreb creator noſter in Rubro Moyſi apparuit. Apparuit ei Dominus in flamma ignis in medio Rubi, quæ eſt hoc paradoxon apparere in dumero. An Deus melius non offendiſſet ſuam magnificentiam, aut pompam, ſi apparuiſſet in cypreſo altiffimâ, Olivâ pacificâ, Palmâ victoriosâ, cedro incorruptibili, vel in alia planta nobiliori? aquilæ generoſæ indifficite delignantur in ſepibus, & dumetis, & Deus pro ſuo pompoſo eligit viliffimas ſpinas: Expolitorum ceteri in hunc locum mille reſponſa adierunt, verum ad meum propoſitum quadam doctrina ſancti Athanaſii, & Theodoretii. Hi aſſerunt Hebræos ab Ægyptiſis didiciſſe conſtrictionem dolorum ligneorum, eorum demque, tanquam verorum numinum adorationem; voluit ergo Deus apparere in cedro, palma, olivâ, vel cypreſo, quia Hebræi ad imitationem Ægyptiorum er